

XV vabariikliikud käsitööpäevad Muhus ja Saaremaal

Reedel, 23. aprillil Muhumaal

12.00 Käsitööpäevade avamine Muhu Põhikooli saalis

Muhu Põhikoolis õpilaste ja õpetajate tikkimisringi näitus: R-L 10-17

Muhu Põhikoolis portselanmaali näitus: R-L 10-17

Hellamaa külakeskuses „Muhu naiste näputööd“ R 10-18, L 10-15, tikkimise õpituba R 14-18

Jüri-Jaani Talustuudio galeriis „Muhu – saar, kus aeg puhkab ja loob“ R-L 10-18, info 5102183

Tõnise galeriis Paenase külas kunstnik Marju Bormeister'i autorinäitus R-P 10-18

Kuivastu käsitööpoes tikitud piltide näitus, võimalus kududa ise siilikut, õpetatakse siiliku kurrutamist R-L 8.30-18.00

Piiri magasiidas näitus „Muhu puidutööd läbi aastate“ R-L 10-18

Laupäeval, 24. aprillil 11.00-14.00 Kuressaare Kultuurikeskuses maakondi tutvustav **käsitöölaad**, esindatud ka kohalik toit. Laada info 5089682. Kuressaare Piiskopilinnuses avatud maakondlik käsitöönäitus. Käsitööpäevade info oadeed@hot.ee või 5163773

Muhu Vallavalitsus kuulutab välja rendikonkursi

Muhu vallas Nautse külas asuva Mihkli kinnistu (47801:007:0877) tervikvara rendile andmiseks. Talukompleks antakse rendile 15 aastaks avalikkusele kättesaadavate majutus-, turismi- ja vaba aja teenuste pakkumiseks.

Kirjalikud pakkumised esitada Muhu Vallavalitsusele kinnises ümbrikus märgu-

sõnaga „Nautse-Mihkli“ aadressil Liiva küla Muhu vald Saare maakond 94701.

Pakkumiste esitamise tähtaeg on 24. mai 2010 kl 16.00.

Täpsem info Muhu valla veebilehel www.muhu.ee

telefonidel 454 8982 ja 5345 2022 ning meiliaadressil vald@muhu.ee

Jürikuu Muhu Muuseumis

Algus lk 1.

Osav Muhu käsitöömeister Kalju Tuulik oli toonud vaatamiseks nii suuri kui ka väiksemaid taieseid- erinevad lauad, pildiraamid, riidenagid ja imeilus kirst-veimevakk. Kõik puhtast kadakapuust ja nii kenasti tehtud, et kuulajatelt sadas meistrile palju asjakohaseid küsimusi. Jäi mulje, justkui tahaks kõik see mees hommepäev kadakast suveniire hakata valmistama. Miks ka mitte!?

Pärastpoole sai igaüks ise ka pisikest käsitööd teha. Meelise eestvedamisel valmistati puidule peremärk ja jagati õpetust piripilli valmistamiseks. Mai õpetusel tehti endale muistne kaltsunukk.

Ilusad kevadilmad meelitavad turiste Koguvale. Esimesed Leedu grupid jalutavad küla vahel, toredaid inimesi on viimastel päevadel käinud nii Jaapanist, Shveitsist, Ameerikast kui ka Soomest.

Aprilli teises pooles suureneb külastajate arv veelgi. Seda näitab ettetellitud gruppide arv.

23. aprillil ootame rõõmuga muuseumi vabariiklikest käsitööpäevadest osavõtjaid ekskursioonile ja pesupulki maalima.

30. aprillil kell 19 tulge kõik Koguva Vanatoale, kus maailma-

Kaheinimese saega polegi nii lihtne...

Eda Maripuu

muusik, saksofonist Lembit Saarsalu musitseerib ise ja kutsub kõiki endaga kaasa rändama imelises helide maailmas. Ilmaelust Abruksal pajatab Abruksa Maali. Tantsumuusika eest hoolitsevad rahvamuusikud. Selle üritusega tahame koguda raha Juhan Smuuli kakskeelse (eesti-soome) luulekogu väljaandmiseks. Kakskeelne luulekogu saab teoks tänu Muhu Muuseumi (Kadri Tüür) ja Fr. Tuglase Seltsi viljakale koostööle 2007. aastal.

Oleme muu töö kõrval leidnud aega muuseumi ümbruse koristamisele. Meil on terve nädal olnud talgud, kui nii võib öelda. Selle tulemusena on muuseumi ümbrus loonud rohetama, kevadlilled kaunilt särada.

Muhu Muuseum võtab vastu kõiki häid inimesi! Meelsasti jagame teiega seda looduse ilu ja rahu, mis siin valitseb.

Lea Kuldsepp

Tänamise tänamatust tööst

Eelmises Muhulases tänas Kadri Tüür valitud inimesi INEXTEX projektist. Kuna INEXTEX projektiga oli aastatel 2007-2009 seotud palju rohkem inimesi, siis tekkis küsimus, miks nende töö tänuväärne ei ole. Kindlasti on ja lisan siin nimekirja nendest, kes selle projektiga eelmises Muhulases nimetatutele lisaks ühel või teisel viisil seotud olid: Alliki Oidekivi, Anne Korv, Anu Kabur, Asta Sepp, Eva-Lisa Kollo, Hilja Tüür, Janne Kommel, Piret Lember, Riste Mesipuu, Tiina Saar, Tiiu Tuust, Öie Tüür, Ülle Kuusk, Laine Linna, Talvi Sarapu, Meelis Mereäär, Helen Pihl, Tatjana Rahu, Matti Tamm, Heljo Noor, Andre Sülla, Kalju Tuulik, Meeli Oidekivi, Sirje Tüür, Tiina Jõgi, Ain Kollo, Senta Room, Arved Liitmäe, Meeli Targem, Maire Liitmäe, Riste Laasberg, Liis Pallas, Maie Schmuul, Soile Siltanen, Uuno ja Aasa Aavik, Erkki Noor ja Velli Saabas. Kaks inimest on meie seast juba lahkunud: Juta Sülla ja Renee Kipper, ja kardan, et mõni jäi veel ikka nimetamata. Inimese mälu juba on selline, et kui inimest vaja on, siis tuleb ta kergesti meelde, kui aga tänamise aeg käes, on palju raskem meenutada, kellele tuleb tänulik olla...

Suure töö tegid ära Irena Tarvis ja Marie Saarkoppel, kes olid projektiga algusest lõpuni ja veel pärast lõppugi koormatud. Lõpuks tuleb avaldada suurt tänu Kadri Tüürile, kes kandis kõige suuremat koormat ja vastutust. Kadri tegeles projektiga nii töö- kui puhkepäevadel ja lapsepuhkuse ajal, saamata selle eest mingit materiaalet kompensatsiooni. Samal ajal tegi ta palju rohkem, kui projekt eeldas, et muu käsitöö ja käsitööinimesed sellest projektist maksimaalset kasu saaksid. Heateod ei jää teatavasti kunagi karistamata: nii ka seekord...

Tore, et kõikidest europrojektiga kaasnevatest vintsutustest hoolimata on inimesed projektiga ja selle tulemustega rahul. Tulemuseks on aga ilusad, uued käsitöötooted, milles on ühendatud rahvuslik ja rahvusvaheline, traditsiooniline ja innovatiivne. Maikus on Muhu käsitöönaiste INEXTEX esemed näitusel Rootsist Sollefteas ja Tiina Saare rootsiajaline nõelapadi on teel Jaapanisse.

Eda Maripuu

Lemmikraamatud kohvitoas

2010. aasta kuulutati Eestis lugemisaastaks. Raamatukogu külastjad hakkasid minu käest küsima, mida see sisuliselt tähendab. Selgitasin, et see on rahvale meeldetuletuseks, et praegusel arvuti- ja kõneleva meedia ajastul ei unustataks kasvõi mõnikordki

head raamatut lugeda. Raamat jääb siiski ka tulevikus vaimsete väärtuste üheks tähtsamaks allikaks.

Arutasime seda teemat Hellamaa Külakeskuses ühel kohvitoateisipäeval naistega. Koos tulime mõttele, et miks mitte tutvustada teistele oma lemmikraamatut,

sellest katkendeid ette lugeda ja arutleda, miks just see raamat on kõige sügavamalt muljet avaldanud. Nii läkski, et teisipäeviti tutvustas iga kord erinev kohalolija oma väljavalitud teost. Naiste valik oli meeldival mitmekesine: Smuulist tänapäeva elulooraamatuni välja.

Esinejad olid oma kodutöö hästi teinud, nende juttu ja raamatukatkendeid oli huvitav kuulata. Suur aitäh neile! Oligi nii, et just tänu heale raamatule jätkus kohvitoas juttu tavalisest kauemaks.

Anne Leesla

Mis takistab inimese loovust?

Jaak Jõeriüt, suursaadik:

Ma arvan, et kõige rohkem takistab inimesi loov olemast iseenda mittetundmine. Kui inimesel on endast vale arvamus, kui ta ei tunne oma võimeid, oma tegelikke südame-soove, oma vigu, oma voorusi, siis on tal põrgulikult raske leida üles see tegevusala, kus just tema võiks olla looja. Meeletult palju sõltub sellest, kui palju keegi iseend usaldab, kui palju inimene ennast analüüsib, kui palju suudab inimene end kätte võtta, kui palju on ta nõus abi küsima, kui palju on ta nõus nõuandeid kuulda võtma ja mis tahes abi vastu võtma. Olen absoluutselt veendunud, et igäüks on võimeline olema loov.

Inimeste elus on põhimõtteliselt kaks väga suurt kari, lõksu, eksamit, tuleproovi. Või igäihe Scylla ja Charybdis, kui soovite. Nendeks on Võim ja Raha. Isegi väike võim, isegi firmas, vallas, koolis, haiglas, rääkimata ministri, riigi, suurriigi juhtimisest, paneb inimese proovile. Võim võib olla nagu hea tööriist oskaja käes, et mitte öelda loomingulise inimese käes. Parim juht ongi loov juht! Aga võim võib olla ka kui narkootikum, siis see viib pruukija kõigepealt näilisse lendu ja kukutab seejärel maha. Ja siis saabub sõltuvus! Võimust.

Andmine ja vastuvõtmine on tõeliste inimsuhete loomine.

Seal alles on peidus tõeline loovus.

Soovin teile arusaamist sellest, et terve meie elu on üks õppimine. Terve meie elu. Ja peamine õppetund on – iseenda tundmaõppimine!

Vt *Õpitrepp*, talv 2009, lk 24-26.

Nüüd on õige aeg!

Julgen väita, et masust on kasu ka. Sellest võib olla raske aru saada, kui tööd ei leia või palka on kärbitud, kuid kas pole me hakanud rohkem mõtlema ja rääkima tõeliselt olulistest asjadest? Ehk on meil siiski võimalik kibestumise asemel rasket aega enda kasuks tööle panna, areneda ja õppida? Peatugem nendel võimalustel, mis tänases Eestis tasuta kättesaadavad on.

Eesti Töötukassa teenuste osakonna juhataja Kadri Lühiste ja tööturukoolituse teenusejuht Karin Andre selgitavad, et tööta jäänud inimeste koolitamise eesmärk on nende tööle aitamine. Koolitus iseenesest töökohta ei loo. Seetõttu on töötukassa praeguses olukorras suunanud oma tähelepanu nendele teenustele, mis on realselt töökohaga seotud ning aitavad tööandjal seda luua. Sinna hulka kuuluvad tööandjale makstav palgatoetus, tööpraktika jne. Näo pööramine tööandjate poole on ka esimesi tulemusi andnud: selle aasta jaanuaris ja veebruaris lisandus uusi töökohti töötukassale vahendamisega kaks ja pool korda rohkem kui eelmisel aastal samal ajal, ja palgatoetuse abil sai tööle 6 korda rohkem inimesi kui terve eelmise aasta jooksul kokku.

Ümber- või täiendõpet pakutakse reeglina siis, kui silmapiiril terendamas realsed töökohad, kuid nendele sobivate töötajate leidmine eeldab töötute koolitamist. Küll aga julgustavad Kadri ja Karin ettevõtjaid-tööandjaid töötukassaga ühendust võtma ja kõike eelmainituga seonduvat uurima. Lähemat informatsiooni saab:

www.tootukassa.ee.

Käesoleva aasta I poolaastal pakub pea 40 kutseõppeasutust ja rakenduskõrgkooli tasuta kursusi ka

töötavatele inimestele, sealhulgas lapsepuhkusel emad, erivajadustega inimesed ja teised inimesed, kes hetkel ei tööta, aga pole ka töötuna arvel. Õppida on võimalik väga erinevaid asju: keeltest ja suhtlemisest laevanduse ja lennundustehnikani. Kui oled Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljelt:

www.hm.ee/tasutakursused endale sobiva välja valinud, tuleb kontakteeruda kursust pakkuva õppeasutusega ja teha kindlaks, kas kohti ikka on. Kui seekord kohad täis, tasub proovida järgmisel poolaastal, sest tasuta koolituste pakkumine jätkub 2013. aastani. Koolitusi finantseerivad Euroopa Sotsiaalfond ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Täiskasvanute tasuta koolitamine toimub ka vabahariduslikes koolituskeskustes, kus sihtgrupiks inimesed, kes pole töötuna arvel. Selle poolaasta koolitusvõimalusi saab uurida Eesti Vabaharidusliidu koduleheküljelt:

www.vabaharidus.ee, pealkirja alt „Programm 2008-2010”. Programmi rahastab Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti Vabariik.

Möödunud aasta augustis Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) vahendusel käivitunud koolitusosakute programm on mikro-, väikeettevõtete ja FIE-de seas suurt populaarsust kogunud. Selle abiga saab koolitust taotleda õppeasutustelt ja organisatsioonidelt, kes on kantud teenusepakkujate nimekirja. Koolitusosakute programmi tingimusi saab vaadata EAS-i koduleheküljelt: www.eas.ee.

Masu õpetab märkama ja kuulama. Majandusbuumi tõistes argiaskeldustes polnud ju aega vanaemade-vanaisade vana aja

pajatusi kuulata või jõuda tähele panna, millest su 15-aastane poeg oma sõpradega räägib. Tean oma kogemustest – õppimine seob põlvkondi. Või astu koduteel raamatukogust läbi ja küsi uuesti just seda raamatut, mis kooliajal kohe üldse ei meeldinud. Loed ja üllatud jälle. Tunnistust sellise õppimise eest ei anta, aga hingel hakkab helgem ja pilk on ühtäkki avaram.

Külliki Steinberg
Eesti Täiskasvanute
Koolitajate Assotsiatsiooni
Andras projektijuht

TUNNUSTA!

Märka enda kõrval tublit inimest või organisatsiooni ja esita ta tunnustamiseks!

Kandidaate aasta õppija, koolitaja, organisatsiooni ja omavalituse tiitlile saab esitada **15. juunini** 2010 aadressil: www.andras.ee/tunnustamine

LOE: Ilmunud on uus ajakirja „Õpi-trepp” number. Seda ja eelnevalt ilmunud numbreid saab lugeda kohalikus raamatukogus ja internetiaadressilt: www.andras.ee/opitrepp.

VAATA saadet „Tagatargemad” laupäeviti kell 18.00 ETV-s, kordus esmaspäeva hilisõhtul ja kolmapäeviti kell 16.00, ETV 2-s kordusaade reedeti kell 16.45. Saadet saab hiljem vaadata ETV koduleheküljelt: <http://etv.err.ee/arhiiv>.

KUULA „Huvitajat” reedel kell 10.00 Vikerraadios. Saadet saab hiljem kuulata: <http://vikerraadio.err.ee/kuulaarhiiv>.

„Ainult täiskasvanutele” teisipäeviti kell 11.10 Raadio Neljas, <http://r4.err.ee/rukuulaarhiiv>.

Europa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti täiskasvanute
koolitajate assotsiatsioon

Haridus- ja Teadusministeerium

ANDRAS

Eesti Töötukassa poolt koostatud tasuta veebipõhiste õppimisvõimaluste nimekiri

Informatsioon kutsevalikute tegemiseks: www.rajaleida.ee, www.kutsekoda.ee

Tasuta arvutikoolitused:

- Microsoft office e-koolitused - <http://office.microsoft.com/et-ee/training/HA102255331061.aspx>
- Arvutikasutuse algteadmised 4-tunnise koolituse abil - <http://www.olekaasas.ee/koolitused/registreeru>
- ID-kaardi, Mobiili-ID, digiallkirjastamise ja e-teenuste kasutamise koolitus <http://www.ttu.ee/?id=2998&koolitus=767>
- <http://www.teaduskool.ut.ee/informaatika> - Tartu Ülikooli teaduskooli informaatikaalased õppematerjalid (programmeerimise alused ja algkursus)

Keeleõpe internetis:

- Eesti keele oskuse taseme test - www.meis.ee/testest
- 15 eesti keele testi ja muud kasulikku keelealast teavet - www.eki.ee/keeleabi/index.php?leht=11
- Eesti keele e-õpe: www.panglosskool.eu, www.efant.ee, www.ekk.edu.ee, www.kutsekeel.ee – eesti keel
- Erinevate võõrkeelte õppeprogrammid - www.byki.com, europa.eu/youth/studying/language_learning/index_eu_et.html
- Inglise keele e-õpe: www.livemocha.com, elc.polyu.edu.hk/CILL/

eap/2004/U4/pg80ex1conditionalclauses.htm www.englisch-hilfen.de/en/grammar_list/if.htm

- Põhjamaade keelte e-õpe: www.bjork.norden.ee/content.php?nid=254
- Vene keele e-õpe: <http://gramota.ru/>
- Soome keele e-õpe: www.yle.fi/opinportti/supisuomea/
- Soome keele enesekontrolli harjutused: www.edu.fi/oppimateriaalit/suomeaolehyva/soh1/index.htm

Muud õppevõimalused ja info tasuta koolituste kohta:

- Tasuta e-õppe näidiskursused: www.e-ope.ee/e-oppest/naidiskursused
- Koolituste andmebaas, kust saab infot ka tasuta kursuste kohta: www.tark.ee/Tasuta-koolitus-o5.html
- Tasuta inspiratsiooni ja enesemotivatsiooni e-koolitus noortele: www.inspiratsioon.ee/loova-inspiratsiooni-kiirkursus-alustas
- Tallinna Ülikooli õppejõudude, teadlaste ja välisülikoolide lektorite avalike loengute videosalvestused: <http://tlu.toru.ee/?LangID=1&page=list&type=StudiaGeneralia>
- Raadiosaate „Õõlikool“ loengute arhiiv: www.ylikool.ee/

Allikas: Karin Andre, Eesti Töötukassa tööturukoolituse teenusejuht

Romansid. See oli vara kevadel...

Pädaste mõisa saalis helises metsosopran Merle Silmato võluv hääl Tshaikovski romansse interpreteerides. Kuulaja meelde jäid oma intensiivsusega Rahmaninovi viisid “Palun, ära mine” ja “Ma ootan sind”. Pädaste mõisa eripära – kadakane klaver kõlas vaimustavalt Diana Liivi puudutuste all. Klaverisoolodest jäi eriti meelde temperamentne Rahmaninovi prelüüd oopus 23 nr 5, mis

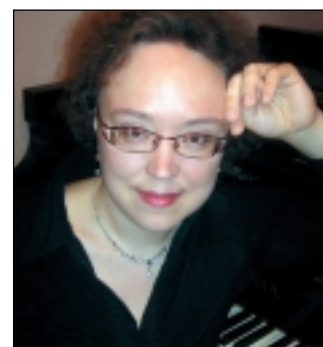
kütkestas müriseva mustlasmuusikaga Diana vägevas tõlgitsuses.

Kevadine kontsertsari “Muusikasõprade selts esitleb: kammermuusika mõisakoolides” oli korraldatud Hiiumaa, Saaremaa ja Muhu kuulajate jaoks. Tippmuusikat pakuti tasuta, ent kuhu jäid muhulased ja koolilapsed? Kontserdid sobivad muusikakasvatuseks kõige paremini.

Soile Siltanen
teine kontserdi kuulaja

Merle Silmato.

Diana Liiv.

Diana Liiv:

Kontsert ise läks väga hästi ning mängisime kogu südamest nendele kümnele inimesele, kes sinna lõpuks kogunes. Kohalikud kultuurihuvilised soomlased olid väga shokeeritud. Soomlaste jaoks on omakultuur püha ja taoliste kontsertide külastamine kuulub traditsiooni hulka ka täiesti tavaliste tööinimeste juures.

Terve selle aja, kui meie mõisa jõudsime (paar tundi varem) ja lahti laulsime-mängisime, kujundati restoranisaal täiesti ümber: toodi toolid 60-le inimesele, valati valmis kokteilid, mida mõis omalt poolt tasuta pakkus... Nad tegid tõesti enda poolt kõik, mida üldse tahta taolise ürituse korraldamisel. Rääkimata äärmiselt lahkest ning tähelepanelikust vastuvõtust.

Meie jaoks oli väga suur avastus, et see **saal on nähtavasti üks parimaid kammermuusika esitamise paiku Eestis**. Seal on

suurepärase uhuisu Estonia klaver, mis muudab kontserdipaigana selle täiuslikuks. Võibolla ma ei eksi, kui ütlen et see on üks tähelepanuväärsemaid ning sobilikumaid kontserdipaiku lausa terves Baltikumis. Eestis annab võrrelda vast Mäetaguse mõisa ja veel mõnda, kuid neid on siiski väga vähe, mida annaks võrrelda Pädaste kontserdipaigaga.

Kokkuvõtteks oli positiivne oma silmaga veenduda, et see kontserdipaik on nii suurepärase. Selle nimel vast leiame peale mõnda aega shokist toibumist siiski jõudu võidelda, ning loodame, et nende külalislahkus meie sarja vastu siiski vaatamata sekkordsele suurele pettumusele säilib.

Kahju, et Muhus jäid väga paljud inimesed ilma erilisest kultuurisündmusest, mille nimel mitmed inimesed südamest tööd tegid.

2. aprilli kirjast Muhulasele jt asjaosalistele

Kuhu jäi koolipublik?

Meil oli kontserdi korraldajaga väga pikaajaliselt erinevaid läbirääkimisi. Kuna pr. Liiv on varasematel aastatel erinevate kavade ringreise korraldanud, siis on ka meie koolil olnud võimalus tema esinemistest kahel korral osa saada. Tänavune kontsert oli ROMANSID MÕISAKOOLIDES. Pakkusime võimalust esineda meie koolis, mis talle ei sobinud. Sobitasime kuupäevi, mis ka erinevatel põhjustel muudetud sai tema poolt. Et terve koolipäev kontserdi ja sinna-tagasi sõidu peale ei kuluks, pakkusime kooli jaoks sobivat aega, mis samuti ei olnud tema poolt vaadatuna võimalik. Nii me ütlesime kontserdi ära ega lubanud kontserdile tulla. Väike grupp oluks mõistlik, kuid kogu kooli viimine Pädastesse ei tulnud arvesse.

Teatrietendused ja kontserdid lepime kokku juba kooliaasta alguses ja ei näe omalt poolt midagi valesti olevat, kui muusikaõpetaja ei pidanud seda kontserti vajalikuks. Võib-olla pr. Liiv on sellepärast kooli peale pahane, et ütlesin talle, mis oli häirivat tema kontserdil meie koolis.

Pea lugu Pädaste mõisast kui väga kaunist kohast Muhus ja olen ise seal osa saanud erinevatest üritustest. Elamused on olnud meeldivad ja suured tänud nende eest!

Ma arvan, et antud kontserdi puhul ei ole kellelgi õigust näpuga näidata kooli peale, et me oleme midagi valesti teinud. Läbirääkimised on kahepoolsed ja meie otsust tuleb samuti arvestada.

Lugupidamisega Senta Room

Muhu, kauni käsitöö ja virkuse maa!

Taluperenaine 1931 kirjutab:

Liikudes ringi saartel paistab erilise muhu. Tulid teel vastu rahvariides naised pihktasukais ja vammustes, tulid kursuselegi oma värviküllases rahvapäras – uhke muhu tanu rätiku alt kikkis väljas.

Ilus ja värvirikas on muhulase seelik, mis muutunud telliskivipunase kollaseks ja ulatub veidi alla põlvi, on väga lai ja voldiline, alt ilustatud pitsi ja litritega. Ja sukad! Seda kirja ja värvi, tööd ning vaeva!

Tanu on muhulase uhkus. Vanemad inimesed käivad sellega isegi tööl. Nii mõnigi vananimene, minnes tanuta õuele, katab pää käega kinni, et varjata maailma eest oma tanuta, katmatut naisepeäd. Abielunaise seisus on uhkus, lugupidamist vääriv ja austatav tema tunnus – tanugi!

Muhulased armastavad puhust. Üldiselt võib kohata väga palju piimvalgeks küüritud põrandaid, kuhu nagu ei tihkakski astuda oma tolmunud rändaja jalaga. Majatarvetel on omad kindlad panipaigad, õu pühitud, perenaisel kena puhas põll ees.

Kaunis on muhulase voodi. Voodikoti kattedeks tarvitatakse jämedamat linast lina. Selle pääl on parem lina, mis kaunistatud laia pitsiga. Tahetakse aga külalist eriti austada ja temale oma käsitööoskust näidata, siis pannakse sellaseid linu voodile 2-3, pitsid järk-järgult üksteise alt väljas. Linadele pannakse 1-2 suurekirjalist tekki ja kõige pääle laiapitsidega päevatekk.

Oli juhus käia talus, kus perenaisel oli 7 vana- ja 7 uuemoelist tanu, pääle nende veel vanemad igapäev kantavad tanud; suur kotitais sokke ja kindaid, üle 20 paari vanaaegseid sukki, üle 20 vanaaegse villase rätiku. Pääle nende leidus sääl veel hulk kaunistatud särke, põllesid, seelikuid, kasukaid, vammuseid, voodi- ja hobuse-tekke.

Niisuguseid muinasaitu leidub õige palju. Näha saab neid siis, kui oskad olla perenaisele meeldiv, kodune ja jutukas.

Muhus peavad iga noorelgi peretütre vähemalt ühed rahvariided olema. Ja nii nad tulevad pidulegi oma lihtsuses ja värvikülluses, südamlükud, alati lauljad ja lõbusad.

Järg lk 7.

Käsitöö – on's see armastus, eneseväljendus, äri või ... ?

Mõni aeg tagasi astus uksest sisse üks noor sugulane, peas uus soe müts iseoma nimega. Mütsi oli talle kudunud tema tütarlaps. Vaatasin ja imestasin, südames imehea tunne. Selle kootud mütsi sees ei olnud ainsaski silmuses äri lõhna, vaid puhas armastus. Väärtus, millel rahakeelset hinda ei olegi. Õnneks...

Muhulaste käsitöö, selle tegijad ja sellega tegelejad on tuntud ja tunnustatud lähemal ja kaugemal. Käsitöökuu ja sellega kaasnevad näitused peaks näitama kogu lähikonna ilutegijate varasalve. Peaks... Meie käsitöönäitused on imekaunid, aga millegi võrra vaesed.

Üks armas inimene näiteks arwab, et tema oma näputöid küll kunagi muhulaste tööde keskele välja ei pane. Juba see, et ta pole sünnipärane muhulane, on piisav põhjus, miks kogukonna naised teda ja tema töid iial tunnustada ei võta. Mõni noorik pidade kogunisti eriti terava keelega olema ja iga vähegi teistsuguse asja kohta pahasti ütlemata. Ometi teeb kõne-

alune imearmsaid asju, kauni tunde ja väga omanäolisi... Tema jaoks on käsitöö õrn eneseväljendus.

Teine inimene arwab, et kohalikule näitusele ei saa ta oma mudeleid sellepärast välja panna, et need on tema ise oma ideede põhjal välja töötanud. Kui need nüüd näitusele tuua, hakkab keegi neid kindlasti järele tegema ja hea äriplaan ongi tuulde lastud. Mõnes mõttes on tal õigus – nutikaid ja hästi müüvaid „müügiartikleid“ ollakse üsna väledad oma toodangu hulka juurutama. Nii mõnigi tüli on sel pinnal üles kerkinud. Siinkohal saab käsitööst äri.

Fragment seinavaibast Hellamaa külakeskuses.

Teisest küljest – just nii sünnib rahvakunst. Ka vanal hallil ajal võeti ideid kelleltki üle ja pandi omalt poolt midagi juurde. Nagu rahvalaulud või legendid, kõik toimivad sarnaselt... Ja pikaajaliselt jäävad ellu just nähtused, mille kogukond omaks võtab. Rahvakunst ei ole, jah, personaalne. Aga igale jäägu vabadus ja õigus valida.

Seni kuni sõber ulatab terekallistusele lisaks vahel omatehtud eseme ja saaja seda ka hinnata oskab, jääb ellu ka armastus. Mapi täis laste esimesi nimetuid kritseldusi; käsitöötunnis treitud kõveravõitu küünlajalg; armsama poolt kingitud lilleõis, mis ammu närbunud, aga ära visata ei raatsi... Tunnetel ja mälestustel ei ole hinda. Seni kuni see lause on tõene, võib rahulikult hingata. Ja kui muhulane õpib targalt enese kõrval nägema ja tunnustama ka tublisid teisitimõtlejaid ja siin elavaid sünnipäraseid „mittemuhulasi“, oleme pika sammu oma arengus edasi astunud. Seda võib võtta nii kitsamas kui laiemas mõttes.

Tüi Liisu

Ülestõusmisaeg - kas läheb paremaks?

Masu on mitmeid otse põhja masendanud. Nüüd saab minna ainult paremaks, sest kuigi mõnel enam nina veepinnale ei ulata, on jalad siiski põhjas.

Kirikuaasta käib ikka ja jälle ringirastat nõndasama, kui elu üldse. Tuli sügis ning meitel oli teha valik, mida talveks varuda. Osad valikud ei olnud ehk kõige paremad ning nii saime mitmed inimesed, kes mure tõttu olla vahepeal koguni halvasti maganud.

Iseenesest põhjust ju muretsemiseks on mitu, see on selge. Majanduses pole veel kõige paremad lood; koguni puudus ähvardab kätte tulla. Kas peaksime seda kõike eitama ning sundima endid mõtlema, et kõik on hästi? Et ühe kandi pealt pingutame küll püksirihma, kuid teise kandi pealt oleksime justkui viie rikkama hulgas?

Ma arvan, et meil pole mõtet valetada enestele ja teistele. Pole mõtet teeselda, et õues on heina- ja rannailm, kui tegelikult pakane hambad plagisema paneb. Selline teesklus oleks võlts ning sellest pole õiget abi.

Mida siis teha? Muredele tuleb otsa vaadata. Jah, praegu on keerulised ajad. Paljudel on raske. Seda ühel, teisel või kolmandal põhjusel. Mõni on kaotanud lootuse ning tundub, et ees on vaid surm.

Aga mured on otsekui koorem meie õlgadel, mida võime raske vaevaga kanda ise või anda need Jumala kanda. Ise kanda on ikka palju raskem. Muretsemine on tegelikult justkui mõtlemise haigus. See on nagu sõitmine mööda sügava roopaga teed - keskmine osa teest kraabib auto põhja ning kivid ähvardavad summutit ära rebida, kuid raske on roopast välja sõita, sest auto kipub sinna tagasi libisema. Nõuab pisut harjumist ning harjutamist, et sellest vaost välja saada ning sõita paremal pinnal.

Kui oleme ennast ning oma asjad usaldanud palves Jumala kätte, ei saa me palju rohkem teha. Jumal toimetab kõigi ilmaasjadega piisavalt hästi. Meite asjadega sealhulgas. Võib mõelda millegi ilusa ning rõõmsa peale, sest Keegi meist palju tugevam hoolitseb meie

ning meie murede eest.

Elutarkus annab meile rahu. Nagu ütleb rahvasuu: „Issanda veskid jahvatavad aeglaselt, aga kindlalt.“ See on äratundmine ning mõistmine, et lõpuks lähevad asjad ikka Jumala tahtmist mööda korda.

Asjad pole ühe küljega mitte. Võtad mündi ja näed - teise palge peal hoopis teine kiri!

Jah, meitel on muresid siin ning seal; mõni on ilma tööta. Aga meie ei tea praegu, mis sellest tuleb - inimene võib jääda koju norutama, aga võib minna ning leida endale teise töö, mis talle endisest hoopis rohkem meeldib. Mugavus on ju meil kõigil sees. Otsime uut vaid siis, kui sunnitakse.

Ka Suurel Reedel oli jüngerite ehmatus suur, sest nende juht Jeesus löödi risti. Kuid peale vaikse laupäeva nõutut olekut on meil jälle käes ülestõusmine ning kevad tuleb täies väes, jagades rõõmu ning lootust meitele kõikidele. Tuleb suvi ning alanud aasta muutused toovad uusi võimalusi, millest saame kinni haarata.

Aare Luup